

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ**

СКАБАРА Р. М.

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ

***ПРОГРАМА, ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ***

для студентів першого курсу
факультету фізичної реабілітації і оздоровчої фізичної культури
спеціальності “Туризм”

(кредитно-модульна система організації навчання)

Львів 2005

Скабара Р.М. Туристичні ресурси України: Програма, плани семінарських занять та методичні рекомендації для студентів першого курсу факультету ФР і ОФК Львівського державного інституту фізкультури спеціальності "Туризм" (кредитно-модульна система організації навчання). - Львів: ПЛ ЦПД, 2006. - 12 с.

У виданні вміщено навчальну програму курсу "Туристичні ресурси України", який вивчається студентами першого курсу факультету фізичної реабілітації і оздоровчої фізичної культури спеціальності "Туризм" у Львівському державному інституті фізичної культури. Наведено плани семінарських занять з курсу і завдання на самостійне опрацювання, список рекомендованої літератури до кожної з тем.

Для викладачів, магістрантів, аспірантів, студентів спеціальності "Туризм".

Рекомендовано до друку

Кафедрою туризму Львівського державного інституту фізичної культури
Протокол №3 від 17.11.2005

Рецензенти:

М.І. Білецький, канд.геогр.наук (Львівський національний університет імені Івана Франка);

В.В.Стецький, канд.геогр. наук (Львівський національний університет імені Івана Франка).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вивчення навчальної дисципліни “Туристичні ресурси України” є формування знань про усі наявні види туристичних ресурсів України та їх геопросторові поєднання. Предмет вивчення – туристичні ресурси як основа формування територіальних рекреаційних комплексів різного геопросторового рівня, основи їх раціонального використання.

Послідовність викладення дисципліни передбачає ознайомлення студентів з науково-теоретичними основами дослідження туристично-ресурсного потенціалу України, розкривається загальна характеристика туристичних ресурсів України, особливості і закономірності їх просторового розташування.

Згідно з навчальним планом Львівського державного інституту фізичної культури навчальна дисципліна «Туристичні ресурси України» викладається на першому курсі протягом другого семестру в обсязі 46 години, з них: 18 годин – лекційні, 16 години – семінарські та практичні заняття.

Для поточного контролю та оцінки знань використовується рейтингово-модульна система. Формою підсумкового контролю засвоєння знань студентами є залік.

Розподіл навчальних годин

Пор.№	Тема модуля	Кількість годин		
		Лекції	Семі-нари	Конт. робота
1	Науково-теоретичні основи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України. Бальнеологічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання	6	4	4
2	Лісові, кліматичні і водні туристичні ресурси України, проблеми їх використання	4	4	4
3	Історико-культурні та соціально-економічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання. Туристично-рекреаційне районування України	8	8	4
Всього 46 год, з них:		18	16	12

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ

ТЕМА 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Вступ. Соціально-економічна сутність і особливості освоєння туристичних ресурсів. Об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни.

Туристичні і туристично-рекреаційні ресурси, їх основні властивості. Регіоналізація в аналізі туристичних ресурсів – важливий напрямок геотуристичних досліджень. Історичні передумови освоєння туристично-ресурсного потенціалу України: історична періодизація, наукова спадщина.

Методи комплексної оцінки потенціалу геотуристичних систем. Сучасний стан та напрямки геотуристичних досліджень. Наукові центри та установи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України.

ТЕМА 2. БАЛЬНЕОЛОГІЧНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ, ПРОБЛЕМИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Поняття про природні туристичні ресурси. Геотуристичні аспекти ресурсного потенціалу бальнеологічних ресурсів України.

Загальна характеристика та класифікація мінеральних вод, лікувальних грязей, озокериту. Основні методи бальнеологічного лікування. Бальнеологічні курорти України.

ТЕМА 3. ЛІСОВІ І КЛІМАТИЧНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ, ПРОБЛЕМИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Туристично-рекреаційний потенціал лісових ресурсів України. Фітолікувальні ресурси. Рекреаційні ліси. Туристично-рекреаційний потенціал міських муніципальних зелених зон України.

Туристично-рекреаційний потенціал ресурсів природно-заповідного фонду України. Туристично-рекреаційний потенціал спелеоресурсів України. Туристично-рекреаційний потенціал кліматичних ресурсів України.

ТЕМА 4. ВОДНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ, ПРОБЛЕМИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Туристично-ресурсний потенціал водних ресурсів України. Проблеми використання рекреаційних ресурсів внутрішніх водойм. Пляжні ресурси.

Характеристика і оцінка туристичних ресурсів морських узбереж. Характеристика і оцінка туристичних ресурсів Азовсько-Чорноморського узбережжя. Природно-рекреаційні райони Азовсько-Чорноморського узбережжя.

Особливості використання територій з комплексним характером природно-туристичних ресурсів: приморських курортних зон, гірських туристських територій, приміських відпочинкових зон.

ТЕМА 5. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ, ПРОБЛЕМИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Історико-культурні туристичні ресурси України. Геопросторові аспекти оцінки історико-культурних ресурсів України. Геотуристичні аспекти оцінки туристичного потенціалу історико-культурних ресурсів України.

ТЕМА 6. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНЕ РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ

Проблеми туристично-рекреаційного районування території України. Туристично-ресурсний потенціал Карпатського туристично-рекреаційного регіону. Туристично-ресурсний потенціал Кримського туристично-рекреаційного регіону. Феодосійський, Ялтинський і Євпаторійський туристично-рекреаційний район.

Туристично-рекреаційний потенціал Дніпровсько-Дністровського туристично-рекреаційного регіону. Туристично-рекреаційний потенціал Азово-Чорноморського туристично-рекреаційного регіону.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Науково-теоретичні основи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України. Бальнеологічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання

Семінарське заняття №1

Тема: Науково-теоретичні основи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України

1. Об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни.
2. Туристичні і туристично-рекреаційні ресурси, їх основні властивості.
3. Регіоналізація в аналізі туристичних ресурсів – важливий напрямок геотуристичних досліджень.
4. Історичні передумови освоєння туристично-ресурсного потенціалу України: історична періодизація, наукова спадщина.

Завдання на самостійне опрацювання:

1. Соціально-економічна сутність і особливості освоєння туристичних ресурсів.
2. Методи комплексної оцінки потенціалу геотуристичних систем.
3. Сучасний стан на перспективні напрямки геотуристичних досліджень.
4. Наукові центри та установи дослідження туристично-ресурсного потенціалу України.

Рекомендована література:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. – К.: Палітра, 1998. – 130

2. Коцан І. Я. Загальна характеристика видів туризму // Педагогіка, психологія та медико-біолог. пробл.фіз. виховання і спорту. - Х., 2000. - № 12. - С. 3-16.
3. Кравців В.С., Гринів Л.С., Копач М.В., Кузик С.П. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. – Львів: ІРД НАН України, 1999. – 78
4. С.Мацола В.І. Рекреаційно- туристичний комплекс України / НАН України; Інститут регіональних досліджень. — Львів, 1997. — 259с.
5. Туристичні ресурси України / Укр. ін-т туризму. - К.: Б.в., 1996. - 348 с.

Контрольні запитання:

1. Назвіть основні види туристичних ресурсів і їх властивості.
2. Які методи доцільно використовувати для комплексної оцінки потенціалу геотуристичних систем?
3. Назвіть основні принципи регіоналізації, які використовують для аналізу туристичного потенціалу.

Семінарське заняття №2

Тема: Бальнеологічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання

1. Поняття про природні туристичні ресурси.
2. Основні методи бальнеологічного лікування.
3. Бальнеологічні курорти України.

Завдання на самостійне опрацювання:

1. Геотуристичні аспекти ресурсного потенціалу бальнеологічних ресурсів України.
2. Загальна характеристика та класифікація мінеральних вод, лікувальних грязей, озокериту.

3. Бальнеологічні курорти Карпатського регіону.

Рекомендована література:

1. Бейдик О.О. Алгоритм комплексного дослідження рекреаційно-туристських ресурсів України // Туристский феномен: экономические, социальные, экологические и культурно-исторические предпосылки и последствия. Материалы IV Международн. Наук.-практ. Конф. (г. Святогорск, 14-16 мая 2002 г.). – Донецк, 2002. – С. 246-250.
2. Виноградська А. Маркетингове дослідження туристичного бізнесу в Україні // Укр. промисловець. - 1999. - № 3. - С. 7-10.
3. Веденин Ю.А. Динамика территориальных рекреационных систем. М., 1982. – 190 с.
4. Король О. Д. Туристські ресурси та їх використання // Чернівецьк. ун-т. Наук. вісн. - Чернівці, 1996. - Вип. 3: Географія. - С. 64-69.

Контрольні запитання:

1. Які методи бальнеологічного лікування є на сьогодні найпоширенішими?
2. Який туристичний регіон в Україні має найбільший потенціал бальнеологічних ресурсів?
3. Охарактеризуйте бальнеологічні туристичні ресурси Карпатського регіону.

Модуль 2. Лісові, кліматичні і водні туристичні ресурси України, проблеми їх використання

Семінарське заняття №1

Тема: Лісові і кліматичні туристичні ресурси України, проблеми їх використання

1. Туристично-рекреаційний потенціал лісових ресурсів України.

2. Фітолікувальні ресурси.
3. Рекреаційні ліси.
4. Туристично-рекреаційний потенціал міських муніципальних зелених зон України.
5. Туристично-рекреаційний потенціал кліматичних ресурсів України.

Завдання на самостійне опрацювання:

1. Туристично-рекреаційний потенціал ресурсів природно-заповідного фонду України.
2. Туристично-рекреаційний потенціал спелеоресурсів України.

Рекомендована література:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. – К.: Палітра, 1998. – 130 С.
2. Бейдик О.О. Алгоритм комплексного дослідження рекреаційно-туристських ресурсів України // Туристський феномен: економічні, соціальні, екологічні та культурно-історичні передумови та наслідки. Матеріали IV Міжнародн. Наук.-практ. Конф. (г. Святогорск, 14-16 мая 2002 г.). – Донецьк, 2002. – С. 246-250.
3. Король О. Д. Туристські ресурси та їх використання // Чернівецьк. ун-т. Наук. вісн. - Чернівці, 1996. - Вип. 3: Географія. - С. 64-69.
4. Коцан І. Я. Загальна характеристика видів туризму // Педагогіка, психологія та медико-біолог. пробл. фіз. виховання і спорту. - Х., 2000. - № 12. - С. 3-16.

Контрольні запитання:

1. Охарактеризуйте загальний туристично-рекреаційний потенціал лісових ресурсів України.
2. Який регіон в Україні має найкращі кліматичні ресурси?
3. Які особливості притаманні використанню рекреаційних лісів?

Семінарське заняття №2

Тема: **Водні туристичні ресурси України, проблеми їх використання**

1. Туристично-ресурсний потенціал водних ресурсів України.
2. Пляжні ресурси.
3. Характеристика і оцінка туристичних ресурсів морських узбереж.
4. Характеристика і оцінка туристичних ресурсів Азовсько-Чорноморського узбережжя.
5. Особливості використання територій з комплексним характером природно-туристичних ресурсів: приморських курортних зон, гірських туристських територій, приміських відпочинкових зон.

Завдання на самостійне опрацювання:

1. Проблеми використання рекреаційних ресурсів внутрішніх водойм.
2. Природно-рекреаційні райони Азовсько-Чорноморського узбережжя.

Рекомендована література:

1. Пермінова Г. Тенденції розвитку туризму в Україні на межі тисячоліть у контексті світового досвіду // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр.: У 2 ч. - К., 1999. - Ч. 2. - С. 570-577.
2. Розвиток туризму в Україні: Проблеми і перспективи: Зб. наук. ст. / Федерація профспілок України. Укр. ін-т туризму. - К., 1995. - 240 с.
3. Тімець О.Б. Краєзнавство і туризм. – К.: Знання, 1999. – 120 с.
4. Туристичні ресурси України / Укр. ін-т туризму. - К.: Б.в., 1996. - 348 с.

Контрольні запитання:

1. Охарактеризуйте загальний туристично-рекреаційний потенціал водних ресурсів України.
2. Який регіон в Україні має найкращі водні туристичні ресурси?
3. Які особливості притаманні використанню рекреаційних ресурсів внутрішніх водойм?

Модуль 3. Історико-культурні та соціально-економічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання. Туристично-рекреаційне районування України

Семінарське заняття №1

Тема: Історико-культурні та соціально-економічні туристичні ресурси України, проблеми їх використання

1. Поняття історико-культурних туристичних ресурсів.
2. Історико-культурні туристичні ресурси України.
3. Геопросторова організація історико-культурних туристичних ресурсів України.
4. Історико-культурні ресурси Карпатського регіону.
5. Історико-культурні ресурси Київського регіону.
6. Історико-культурні ресурси Південного регіону.

Завдання на самостійне опрацювання:

1. Геотуристичні аспекти оцінки туристичного потенціалу історико-культурних ресурсів України.
2. Історико-культурні туристичні ресурси Волинсько-Тернопільського регіону.
3. Історико-культурні туристичні ресурси Житомирсько-Вінницького регіону.
4. Історико-культурні туристичні ресурси Харківського регіону.
5. Історико-культурні туристичні ресурси Дніпровсько-Донецького регіону.
6. Пам'ятки садово-паркового мистецтва як історико-культурні туристичні ресурси.

Рекомендована література:

1. Король О. Д. Туристські ресурси та їх використання // Чернівецький університет. Науковий вісник. - Чернівці, 1996. - Вип. 3: Географія. - С. 64-69.

2. Коцан І. Я. Загальна характеристика видів туризму // Педагогіка, психологія та медико-біолог. пробл.фіз. виховання і спорту. - Х., 2000. - № 12. - С. 3-16.
3. Кравців В.С., Гринів Л.С., Копач М.В., Кузик С.П. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. – Львів: ІРД НАН України, 1999. – 78 С.
4. Мацола В.І. Рекреаційно- туристичний комплекс України / НАН України; Інститут регіональних досліджень. — Львів, 1997. — 259с.
5. Павлов В.І., Черчик Л.М. Рекреаційний комплекс Волині: теорія, практика, перспективи / НАН України; Інститут регіональних досліджень. — Луцьк : Надстир'я, 1998. — 122с.

Контрольні запитання:

1. Назвіть регіони України, які мають найвищий потенціал історико-культурних туристичних ресурсів?
2. Які види історико-культурних туристичних ресурсів сьогодні використовують для розвитку туристської індустрії України і у світі?
3. Назвіть відомі вам історико-культурні туристичні ресурси Карпатського регіону.

Семінарське заняття №2

Тема: Туристично-рекреаційне районування України.

1. Проблеми туристично-рекреаційного районування території України.
2. Туристично-ресурсний потенціал Карпатського туристично-рекреаційного регіону.
3. Туристично-ресурсний потенціал Кримського туристично-рекреаційного регіону.

Завдання на самостійне опрацювання:

1. Феодосійський, Ялтинський і Євпаторійський туристично-рекреаційний район.

2. Туристично-рекреаційний потенціал Дніпровсько-Дністровського туристично-рекреаційного регіону.
3. Туристично-рекреаційний потенціал Азово-Чорноморського туристично-рекреаційного регіону.

Рекомендована література:

1. Король О. Д. Туристські ресурси та їх використання // Чернівецьк. ун-т. Наук. вісн. - Чернівці, 1996. - Вип. 3: Географія. - С. 64-69.
2. Коцан І. Я. Загальна характеристика видів туризму // Педагогіка, психологія та медико-біолог. пробл. фіз. виховання і спорту. - Х., 2000. - № 12. - С. 3-16.
3. Кравців В.С., Гринів Л.С., Копач М.В., Кузик С.П. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. – Львів: ІРД НАН України, 1999. – 78 С.
4. Мацола В.І. Рекреаційно- туристичний комплекс України / НАН України; Інститут регіональних досліджень. — Львів, 1997. — 259с.
5. Павлов В.І., Черчик Л.М. Рекреаційний комплекс Волині: теорія, практика, перспективи / НАН України; Інститут регіональних досліджень. — Луцьк : Надстир'я, 1998. — 122с.

Контрольні запитання:

1. Назвіть головні принципи туристично-рекреаційного районування України.
2. Які схеми туристично-рекреаційного районування України вам відомі?
3. Назвіть туристично-рекреаційні регіони України, які володіють найсприятливішим туристично-рекреаційним потенціалом.

Підписано до друку 26.11.2005

Формат 60-84/16. Друк.офс. Гарнітура Times

Обл.вид.арк. 2,8. Тираж 100 прим.

Видруковано в поліграфічній лабораторії Центру політичних досліджень ЛНУ
ім.Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1/348а